

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. I. Quibusdam præmissis conclusio affirmativa statuitur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

Tendere enim ad existentiam, non est esse factum, siue productum, sed fieri, siue produci.

54.

Obicies quartò: Unio humanitatis non est facta ad aliquid absolutum & commune toti Trinitati, alias tres personæ Sanctissimæ Trinitatis fuissent incarnatæ: Sed existentia est aliquid absolutum & commune tribus personis, ut enim in Tractatu de Trinitate ostendimus, in divinis non dantur tres existentia relatiuæ, sed unica absoluta, per quam tres personæ Sanctissimæ Trinitatis existunt: Ergo unio humanitatis non est facta ad increatam Dei existentiam, sed duntaxat ad ejus subsistentiam & personalitatem.

Diss. 3.
art. 6.

55.

Respondeo distinguendo Majorem: Unio humanitatis non est facta ad aliquid absolutum, primariò & immediatè, concedo Majorem. Secundariò & mediatè, nego Majorem; humanitas enim fuit assumpta primariò ad ipsam subsistentiam personalem Verbi divini; secundariò verò & mediatè ad subsistentiam absolutam, siue ad existentiam communem tribus personis Sanctissimæ Trinitatis, ut articulo præcedenti declaravimus. Nec tamen ex hoc sequitur, tres personæ Sanctissimæ Trinitatis fuisse incarnatas, etiam secundariò, quia (ut ibidem expendimus) ad hoc requireretur, quod terminus primarius incarnationis esset aliquid absolutum & commune tribus personis. An verò humanitas subsistentia absoluta, subindeque existentia, primariò & immediatè uniri potuerit articulo sequenti dicemus.

56.

Obicies ultimò: Nulla divina perfectio potest actuare naturam creatam. Sed existentia divina non potest humanitatem Christi existentem reddere, nisi illam aduet; Ergo non potest illi uniri, nec illam existentem constituere. Major patet, nam ideo non potest divina essentia esse actus naturæ creatæ, quia creatam actuare naturam, imperfectionem importat: Ergo id repugnat omni perfectioni divinæ. Minor probatur primò: Existentia ex proprio conceptu est actus ultimus in linea essendi: Ergo non potest naturam aliquam existentem constituere, nisi aut per identitatem, aut per physicam aduactionem: Sed cum natura creata existentia divina identificari non possit: Ergo ut illam existentem constituat, debet illam aduare. Secundò, Essentia creata comparatur ut potentia ad existentiam per quam redditur existens: Ergo existentia illam existentem constituens, necessariò ad ipsam comparatur ut actus, & consequenter non stat existentiam divinam, naturam creatam existentem constituere, sine illius aduactione.

57.

Respondeo distinguendo Majorem: Nulla divina perfectio potest actuare naturam creatam, per informationem intrinsecam, concedo Majorem. Per intrinsecam terminationem, nego Majorem, & sub eadem distinctione Minoris, nego Consequentiam. Nam existentia ex suo formali conceptu non petit actuare informativè, sed tantum terminativè: licet autem perfectionibus divinis repugnet uniri cum natura creata, tanquàm actus informantes, non tamen illis repugnat uniri, ut actus complentes & terminantes; nam isto modo unitur cum natura creata personalitas divina. Nec contra hanc distinctionem obicit probatio Majoris, nam essentia sub conceptu essentia non potest aliquam actuare naturam, nisi per identitatem, vel physicam informationem; & quia isti modi actuandi naturam creatam, imperfectionem Deo repugnantem important, idco cō-

sentia divina sub conceptu essentia, non potest esse actus naturæ creatæ. Nec magis obstant contra probationes Minoris. Non prima, nam existentia ex proprio conceptu formali non est actus ultimus informans, sed actus ultimus terminans. Nec secunda, essentia enim per ordinem ad existentiam, secundum formalem existentia conceptum, non est potentia informabilis, sed potentia terminabilis; licet respectu existentia creatæ propriæ, quæ terminare sine informatione non potest, potentia informabilis sit.

ARTICULUS III.

An Deus, ut communis tribus personis, ratione subsistentia absolute, possit aliam naturam assumere.

S. I.

Quibusdam præmissis conclusio affirmativa statuitur.

Certum est quod si Deus non esset trinitarius personis, sed unus, & cum tantum personalitate absolutà gauderet, posset alienam naturam assumere, illique immediatè uniri, nam esset in illo casu eadem omnipotentia in Deo, quæ cum Deo conveniat pro priori ad relationes & personas, eadem perseveraret, etsi per impossibile in Deo tres personæ relationibus distinctæ non essent. Similiter in illa hypothese personalitas absoluta, quæ Deus constitueretur in ratione personæ, non minus esset infinita in terminando, quàm sit modò proprietates relatiuæ, cum infinita vis in terminando, non à relationibus, sed à natura, vel subsistentia absoluta, in subsistentia relatiuæ imbibita, tanquàm à prima radice oriatur, ut articulo præcedenti, conclusione 4. declaravimus. Unde D. Thomas hic art. 3. ad 2. art. quod etiam circumscriptis per intellectum personarum trium personarum, remanebit in intellectu una personalitas Dei, ut Iudei intelligunt, ad quam poterit terminari assumptio, sicut nunc dicimus eam terminari ad personam Verbi. Solum ergo difficultas est & controversia inter Theologos, an suppositum quod sit in Deo, ut fides docet, tres personæ proprietatibus relatiuæ constitutæ, possint naturam divinam, vel hic Deus, ut communis tribus personis, ratione subsistentia absolute, assumere aliam naturam, illique immediatè uniri? Negat Vazquez, Zuniga, Mercurius, & alii, qui existimant non dari in divinis aliquam subsistentiam absolutam, communem tribus personis, ac propriam naturam divinam, sed tres tantum subsistentias relatiuas, quibus constituuntur personæ, agnoscunt. Alii cum Capreolo, licet concedant in Deo subsistentiam absolutam, negant tamen Deum posse per illam immediatè terminare naturam creatam, eò quod talis subsistentia non sit incommunicabilis. Alii verò Thomistæ contendunt, posse de potentia absoluta naturam creatam immediatè assumi à Deo ut tribus personis communi, ratione subsistentia absolute quæ de facto natura divina subsistit, etsi talis subsistentia incommunicabilitatem non tribuat, sed illa relationibus oriatur. Ita Cajetanus, Medina, Alvarez, Nazarius, Cipullus, & alii, cum quibus

Dico, Deum ut communem tribus personis, ratione

ratione substantiæ absolutæ, posse alienam naturam assumere, illique immediatè uniri, substantiæ relativis eam solum secundariò terminantibus.

Probat primò conclusio ratione fundamentali. Quod est ratio subsistendi Deo in natura propria, potest etiam esse illi ratio subsistendi in natura aliena. At substantia absoluta, quam huic Deo ut communi tribus personis convenire ex Tractatu de Trinitate supponimus, est illi ratio subsistendi in natura divina, ut relationibus & personis præterita: Ergo ratione illius potest subsistere in natura creata, & consequenter ratione illius potest naturam creatam sibi assumere, illique immediatè uniri. Minor patet, Major autem ostenditur primò.

Non alia de causa substantia relativa Verbi est illi ratio subsistendi in natura creata, nisi quia ratione illius subsistit per se primò in natura divina infinita: Ergo omne quod est Deo ratio subsistendi per se primò in natura propria, potest illi esse ratio secundariò subsistendi in natura aliena. Secundò, Id quod continet eminenter substantiam creatam, potest esse ratio supplens effectum illius, & consequenter subsistendi in natura creata: Sed quod est Deo ratio per se primò subsistendi in natura divina, eminenter continet substantiam naturæ creatæ: Ergo potest esse ratio subsistendi in illa. Tertiò, Substantia Verbi non est ratio subsistendi in natura creata, quia relativa est, sed quia in propria linea infinita: At quod est Deo ratio subsistendi, in natura propria, est infinitum in linea subsistendi: Ergo potest esse Deo ratio subsistendi in natura creata.

Dices cum Capreolo, substantiam Verbi ideo esse rationem subsistendi in natura creata, quia circumscripta incommunicabilis sit, continet eminenter creatam personalitatem; substantia vero absoluta communicabilis est, atque adeo continere non potest eminenter personalitatem creatam, de cuius conceptu est communicabilitas.

Sed contra primò: Personalitas creata duo præstat naturæ, nempe subsistere in se per independentiam à sustentante, & esse incommunicabilem supposito alterius naturæ: Sed quamvis substantia absoluta non contineat illam eminenter sub conceptu incommunicabilis, continet illam eminenter, quoad perfectiorem independentiæ: Ergo potest quoad hoc illius effectum supplere, & consequenter esse ratio subsistendi in natura creata quoad hoc substantiæ munus.

Secundò, Substantia relativa, ratione illius quod exprimit, non continet eminenter personalitatem creatam sumptam adæquatè; id est prout includit perfectiorem independentiæ, & perfectiorem incommunicabilitatis, sed solum quantum ad adæquatam rationem, nempe incommunicabilis, & ratione hujus immediatè unitur humanitati, & est Verbo ratio subsistendi in illa: Atqui etiam substantia absoluta continet eminenter in adæquatè personalitatem creatam, nimirum quantum ad perfectiorem independentiæ: Ergo poterit illam in adæquatè sumptam supplere, & esse Deo ratio subsistendi in natura creata.

Tertiò, Licet substantia absoluta non sit incommunicabilis, constituit naturam divinam subsistentem, & est huic Deo ratio subsistendi in illa: Ergo pariter, quamvis sit communicabilis, poterit Deo esse ratio subsistendi in natura creata.

Probat secundò conclusio ex fundamentis articulo præcedenti statutis. Nam ut ibidem con-

clusionem 4. ostendimus, tota vis terminendi quæ est in substantia relativa Verbi Divini, oritur radicaliter à substantia absoluta, in illa transcendentaliter inclusa: Ergo à fortiori talis substantia absoluta habet vim terminandi per se ipsam immediatè naturam humanam. Unde sicut non obstante intimâ & mutuâ inclusione substantiæ absolutæ in relativa, & relativæ in absoluta, potest relativa per se primò & immediatè terminare naturam, absolutâ æquè primò non terminante: ita ex adverso potest substantia absoluta terminare per se primò & immediatè naturam humanam, substantiæ relativis eam solum secundariò terminantibus.

§. II.

Solvuntur Objectiones.

Contra istam conclusionem Vazquez hic disputatione 27. cap. 2. sic arguit. Concilia & SS. Patres non cognoverunt possibilem unionem aliam naturæ creatæ cum Deo, nisi vel in natura, vel in persona: Sed unio cum hoc Deo ratione substantiæ absolutæ, nec est unio in natura, nec in persona: Ergo impossibilis censetur à Conciliis & Patribus. Minor videtur manifesta. Majorem autem probat primò, quia nullius alterius unionis mentionem unquam fecerunt.

Secundò, quia Concilium Toletanum 6. & 11. in confessione fidei, ex eo quod unio humanitatis cum Verbo non sit facta in natura, infert factam esse in persona: Sed si alia unio præter istas esset possibilis, consequentia à Concilio facta, bona non esset: Ergo censuit Concilium nullam aliam unionem esse possibilem.

Tertiò, Anselmus lib. de Incarnatione Verbi cap. 4. post medium arguens contra quendam Hæreticum asserentem Incarnato Filio Dei, necesse fuisse incarnari Patrem & Spiritum Sanctum, infert ipsum censuisse unionem factam esse non in persona, sed in natura: At si præter unionem cum Verbo in persona, & unionem in natura, esset possibilis unio cum hoc Deo ut communi tribus personis, ratione substantiæ absolutæ, hæc Anselmi consequentia non valeret; nam per hoc quod unio fuisset facta cum substantia communi, salvaretur necessitas Incarnationis Patris, Filio incarnato: Ergo ex mente Anselmi, præter unionem in persona & in natura, non est alia possibilis.

Denique probatur ex D. Thoma quæst. præcedenti art. 2. in corp. ubi sicut ait: Omne igitur quod inest alicui personæ, sive pertineat ad naturam ejus, sive non, unitur ei in persona: si ergo humana natura Verbo Deo non unitur in persona, nullo modo ei unitur, & sic totaliter tollitur Incarnationis fides. At si esset possibilis unio cum hoc Deo, ratione substantiæ absolutæ, ex eo quod humanitas non fuisset Verbo unita in natura, nec in persona, malè inferret D. Thomas nullo modo esse unitam, quandoquidem restaret alius modus unionis possibilis: Ergo ex D. Thoma non est possibilis alia unio humanitatis cum Deo, præter unionem in natura, & in persona.

Respondeo negando Majorem, & ad primam illius probationem, prætermisso Antecedente, nego Consequentiam; quod enim alterius unionis mentionem Patres non fecerint, non est quod illam impossibilem judicaverint, sed quia Hæretici contra quos agebant, Eutichiani & i-